

+ braucam + avarējam + ...

UZZIŅAI

ALKOHOLA REIBUMĀ AIZTURĒTIE TRANSPORTLĪDZEKĻU VADĪTĀJI KURZEMĒ

(bez velosipēdistiem, mopēdistiem un skrejriteņu braucējiem)
2022. gadā 5 mēnešos – 387 (Liepājas pusē – 170)
2021. gadā 5 mēnešos – 323 (Liepājas pusē – 151);
gadā kopā – 833 (Liepājas pusē – 429)
2020. gadā kopā – 680 (Liepājas pusē – 334)

CSNG*, KUR T/L VADĪTĀJS PIE STŪRES SĒDIENĀ ALKOHOLA REIBUMĀ**

2022. gadā līdz 14. jūnijam – 46 (Liepājas pusē – 16)
2021. gadā – 100 (Liepājas pusē – 45)
2020. gadā – 70 (Liepājas pusē – 33)

TAJĀ SKAITĀ – CIETUŠI

2022. gadā līdz 14. jūnijam – 3 (Liepājas pusē 1)
2021. gadā – 9 (Liepājas pusē 2)
2020. gadā – 21 (Liepājas pusē 10)

TAJĀ SKAITĀ – GĀJUŠI BOJĀ

2022. gadā līdz 14. jūnijam – 0
2021. gadā – 1 (Kuldīgas pusē)
2020. gadā – 0

* CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMS.

** NAV IEKĻAUTI SKREJRITEŅU, VELOSIPĒDU UN MOPĒDU VADĪTĀJI.

AVOTS: VP KRP

SODS PAR BRAUKŠANU REIBUMĀ LATVIJĀ

Administratīvā atbildība

Promiles	Naudas sods (eiro)	Atņemtas tiesības
0,5 – 1,0	430–640	1 gads
1,0 – 1,5	850–1400	3 gadi
1,5+	1200–2000	5 gadi

KRIMINĀLATBILDĪBA

Par transportlīdzekļa vadīšanu, ja nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, draud kriminālatbildība.

Paredzēta brīvības atņemšana uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīga brīvības atņemšana, piespiedu darbs, naudas sods, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.

AVOTS: LIKUMI.LV, LATVIJA.LV

EKSPERTS

Kriminālatbildība sarežģīs dzīvi

Andrejs Judins,
Saeimas deputāts

Grozījumi Krimināllikumā, ar kuriem iecerēts noteikt kriminālatbildību par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu to vadīt alkohola reibumā virs 1,5 promilēm, šomēnes Saeimā atbalstīti pirmajā lasījumā un, visticamāk, rudenī gaidāms otrais lasījums.

Latvijā par braukšanu reibumā kriminālatbildība nekad nav bijusi – šobrīd kriminālprocesu sāk tad, ja dzērumā brauc bez tiesībām vai izraisa ceļu satiksmes negadījumu ar cietušajiem.

Jau tagad ir diezgan lieli sodi par braukšanu reibumā, diemžēl, spriežot pēc statistikas, joprojām daudzus tas neatstāj sēsties pie stūres dzērumā. Vidēji gadā par to administratīvi sodīti ap 2000 cilvēku.

Taču nav arī pamata cerēt, ka tad, kad par braukšanu alkohola reibumā stāsies spēkā kriminālatbildība, pēkšņi dzērājšoferu vairs nebūs. Šeit jāņem vērā dzērāju loģika, proti, piedzēries cilvēks taču neturēs

rokās Krimināllikumu un pār viņu pēkšņi nenāks apskaidrība, lai viņš teiktu: "Ak, Dievs, tagad par to ir kriminālatbildība, tāpēc es pie stūres nesēdīšos!" Dzērājbraucēji bieži vien ir pārgalvīgi, viņi uzskata, ka nekas nenotiks, reibums ir niecīgs, viņi ir profesionāli un spēj vadīt auto.

Taču kriminālatbildība vismaz daļu no cilvēkiem var atturēt vadīt transportlīdzekli dzērumā. Daži tomēr aizdomāsies, vai ir vērts dzert un riskēt.

Kriminālatbildība plānota par sēšanos pie stūres nopietnā reibumā. Un arī šeit jāsaprot, ka cilvēks promiles īpaši neplāno – bieži vienai glāzītei seko nākamā, tad vēl viena utt. Kad promiles jau lielas, cilvēks to īpaši nejūt, viņam ir pārliecība, ka visu kontrolē. Līdz ar to jāsaprot, ka kriminālatbildība nav panaceja. Taču, paraugoties no otras puses, uzskatām, ka tas nav nieks, un mēģinām rīkoties, cerot, ka vismaz daļēji šī problēma Latvijā mazināsies.

Krimināli sodītiem dzērājbraucējiem dzīve kļūs sarežģītāka. Par sodiem vēl gaidāma diskusija. Man ir zināms mulsums, piemēram, par to, vai piespiedu darbs ir labāks par naudas sodu? Jo, ja ejam uz pastiprinātu atbildību, tad nevar pieļaut situāciju, kad kriminālsods ir vieglāks par administratīvo. Tad vienkārši zūd loģika. Protams, likums paredzēs arī cietumsodu, taču man nav pamata domāt, ka tiesa visus dzērājšoferus nu liks cietumā, vairumam tomēr piemēros piespiedu darbu vai naudas sodu. ▀

Norvēģija: dzer mazāk, sodi – bargāki

Pētījuma grafikā, kurā parādīts alkohola patēriņš Eiropā, redzams, ka Latvijā, salīdzinot, piemēram, ar Norvēģiju, 2018. gadā patēriņa vismaz divas reizes vairāk alkohola: uz vienu pieaugušo attiecīgi 12 un 6 litrus absolūtā alkohola gadā.

Kopīgi ar žurnālistikas pansiondēju no Norvēģijas Štāli Kofoedu, kas šopavas vadīja semināru "Kurzemes Vārda" redakcijas kolektīvam, spriedām, ka, rēķinot uz iedzīvotāju skaitu abās valstīs, piekerto dzērājšoferu skaits ir aptuveni līdzīgs.

Taču Skandināvijā kopumā pret braukšanu reibumā izturas atbildīgāk. Piemēram, Norvēģija bija viena no pirmajām valstīm pasaulē, kas pieņēma likumu pret braukšanu dzērumā. Likums tika ieviests 1912. gadā, un dzērājbraucējiem draudēja naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz trim mēnešiem. 1926. gadā policija jau drīkstēja atņemt vadītāja apliecību, ja autovadītājs tika notiesāts par šī likuma pārkāpšanu. 1936. gadā

Norvēģija kā pirmā valsts pasaulē ieviesa alkohola koncentrācijas ierobežojumu autovadītāju asinīs 0,5 promiļu apmērā, bet 2001. gadā tas tika samazināts līdz 0,2 promilēm.

Policijas kontrole, lai atklātu vadītājus, kas pie stūres sēdušies reibumā, Latvijā un Norvēģijā ir līdzīga – likumsargi pārbaudei automašīnas aptur uz ceļiem.

Norvēģijā, iereibuša šofera izelpā fiksējot 0,2–0,5 promiles alkohola, piemēro naudas sodu, ja promiļu ir vairāk, no 0,5 līdz 1,2, piemēro arī nosacītu brīvības atņemšanu. Savukārt bezierunu brīvības atņemšana stājas spēkā, ja alkohola koncentrācija organismā pārsniedz 1,2 promiles. Turklāt naudas sods tad jau sasniegs pusotras bruto algas apmēru un autovadītāja tiesības tiks atņemtas uz laiku periodu no viena līdz diviem gadiem.

Ja dzērājšofera izraisītā negadījumā ir cietušie, Norvēģijā autovadītāja apliecību var zaudēt uz laiku līdz pieciem gadiem vai pat uz visu atlikušo mūžu. Autovadītāja apliecība tiek zaudēta uz visiem laikiem, ja izraisīta avārija, kurā fiksēts nāves

gadījums, tomēr reizēm arī šeit ir izņēmumi, kad kādu īpašu apstākļu šo sodu var nepiemērot.

Ja norvēģis sodīts par braukšanu reibumā un piecu gadu laikā vēlreiz tiek piekerts, viņam tas nozīmē neatgriezeniskas atvadas no autovadītāja apliecības. Tas gan neattiecas uz mazajām promilēm – zem 0,5. Par braukšanu reibumā Norvēģijā īpašos gadījumos var konfiscēt arī transportlīdzekli.

Kļūstam atbildīgāki, bet grēkojam

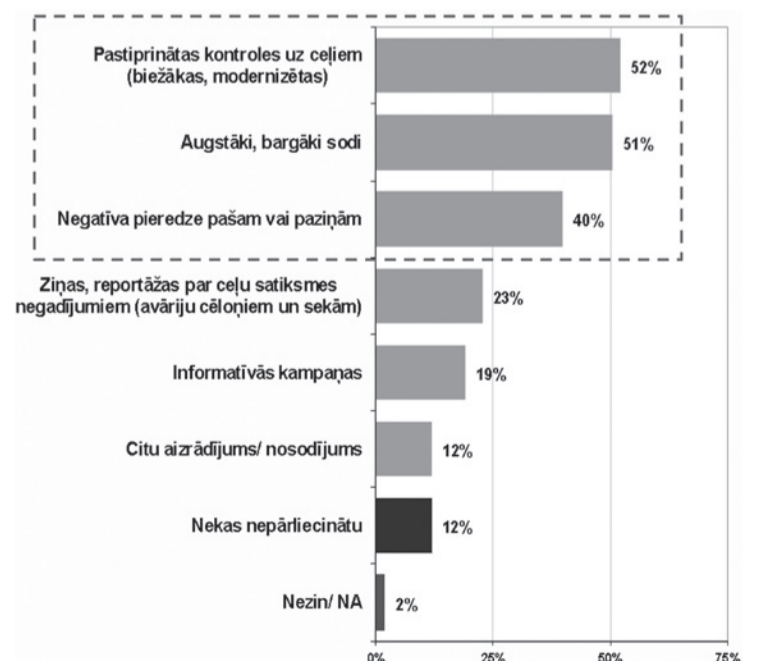
Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) jaunākais pētījums par iedzīvotāju attieksmi pret braukšanu reibumā veikts pirms četriem gadiem sadarbībā ar pētījumu centru "Latvijas fakti". Pētījumā aptaujāti 1017 Latvijas iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem.

Tas rāda, ka Latvijas sabiedrība kopumā kļūst atbildīgāka. 96% iedzīvotāju uzskata, ka nekādā gadījumā nav pieļaujams sēsties pie automašīnas stūres alkohola reibumā. Turklāt samazinās to iedzīvotāju skaits, kuriem nākas iereibušu līdzcilvēku atturēt no auto vadīšanas.

Tomēr katrs desmitais respondents atzīst, ka viņam pēdējo trīs gadu laikā nācies pie stūres sēsties iedzērušam, un šis skaitlis vēl aizvien ir nepiedodami liels. Aptaujātie cilvēki ir atzi-

nuši, ka no sēšanās pie stūres alkohola reibumā viņus visefektīvāk attur biežākas kontroles uz ceļiem, bargāki sodi, pašu vai citu cilvēku negatīvā pieredze, kā arī informatīvās kampaņas. ▀

KAS VARĒTU VISEFEKTĪVĀK ATTURĒT CILVĒKUS NO SĒŠANĀS PIE STŪRES ALKOHOLA REIBUMĀ?

AVOTS: CSDD 2018. GADA MAIJĀ VEIKTAIS PĒTĪJUMS "SABIEDRĪBAS ATTIEKSME PRET AUTOMAŠĪNAS VADĪŠANU ALKOHOLA REIBUMĀ" SADARBĪBĀ AR PĒTĪJUMU CENTRU "LATVIJAS FAKTI".